



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 16 sierpnia 2024 r.

Poz. 6984

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.280.2024.6

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 8 sierpnia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721)

orzekam

nieważność § 1 pkt 2 w zakresie zwrotu: "organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Jarocin," oraz 1 pkt 4 uchwały nr V/52/2024 Rady Miejskiej w Jarocinie z dnia 17 lipca 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych mających siedziby na terenie Gminy Jarocin - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 17 lipca 2024 r. Rada Miejska w Jarocinie podjęła uchwałę nr V/52/2024 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych mających siedziby na terenie Gminy Jarocin, dalej jako: "uchwała".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.) oraz art. 15 i 15a ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 233 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 19 lipca 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podkreślenia wymaga, że badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.), dalej jako: "Konstytucja RP", organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji RP obliguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji RP wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11, CBOSA). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę. Pominięcie przez radę gminy, któregoś z wymienionych w upoważnieniu ustawowym elementów skutkuje brakiem pełnej realizacji tego upoważnienia i ma istotny wpływ na ocenę zgodności z prawem podjętego aktu.

Jak stanowi art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233), dalej jako: "ustawa" - strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu

ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. W myśl art. 15 ust. 1a ustawy: "Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych".

Zgodnie z treścią art. 15 ust. 2 ustawy: "Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski» na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 i 1429) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy".

W myśl art. 15a ustawy: "Rada gminy może, w drodze uchwały, przyznać ekwiwalent pieniężny strażakom ratownikom OSP za wykonywanie zadań innych niż wymienione w art. 15. W uchwale wskazuje się te zadania oraz wysokość i sposób ustalenia ekwiwalentu pieniężnego".

W § 1 pkt 4 uchwały Rada Miejska w Jarocinie uregulowała: "Ustala się dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych mających siedziby na terenie Gminy Jarocin wysokość ekwiwalentu pieniężnego za udział: nieprzekraczającego 1/175 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski» na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672) w działaniach polegających na zabezpieczeniu przeciwpożarowym imprez i uroczystości kulturalno-sportowych odbywających się na terenie Gminy Jarocin przed potencjalnymi zagrożeniami oraz w działaniach propagujących zasady i dobre praktyki w zakresie ochrony przeciwpożarowej i udzielania pierwszej pomocy, a także w innych działaniach zapewniających bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie Gminy Jarocin, w których udział strażaków ratowników został uzgodniony z Burmistrzem Jarocina, w wysokości 1/350 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski» na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w zaokrągleniu do pełnych złotych".

W ocenie organu nadzoru, w zakresie kompetencji przyznanych radzie gminy w art. 15a zdanie drugie ustawy mieści się obowiązek wskazania sposobu ustalenia ekwiwalentu pieniężnego strażakom ratownikom. Brak wywiązania się z tego obowiązku przez radę stanowi istotne naruszenie art. 15a ustawy. Rada została upoważniona do wskazania sposobu ustalenia ekwiwalentu pieniężnego za wykonywanie zadań innych niż wymienione w art. 15 ustawy. W świetle powyższego, należy stwierdzić, że § 1 pkt 4 nie wypełnia w sposób kompletny upoważnienia ustawowego określonego w art. 15a zdanie drugie ustawy.

Z uwagi na to, że rada fakultatywnie może przyznać ekwiwalent pieniężny strażakom ratownikom OSP za wykonanie zadań innych niż wymienione w art. 15 ustawy, wyeliminowanie § 1 pkt 4 uchwały jest wystarczające do doprowadzenia do stanu zgodnego z prawem badanego aktu prawa miejscowego.

Ponadto, w § 1 pkt 2 uchwały Rada Miejska w Jarocinie ustaliła wysokość ekwiwalentu dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych mających siedziby na terenie Gminy Jarocin za udział w szkoleniu lub ćwiczeniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Jarocin. Zdaniem organu nadzoru regulacja § 1 pkt 2 uchwały w zakresie zwrotu: "organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Jarocin," została podjęta z istotnym naruszeniem art. 3 pkt 6 ustawy. Zgodnie bowiem z treścią art. 3 pkt 6 ustawy: "Do zadań ochotniczych straży pożarnych należy podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przez: (...) organizowanie ćwiczeń oraz udział w szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych organizowanych przez Państwową Straż Pożarną, gminę lub inne uprawnione podmioty (...)". W świetle powyższego należy stwierdzić, że organ stanowiący gminy nie jest upoważniony do wskazania, że ekwiwalent przysługuje tylko za udział w szkoleniu lub ćwiczeniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną i gminę - z jednoczesnym

pominięciem ekwiwalentu pieniężnego za uczestnictwo w szkoleniu lub ćwiczeniu organizowanym przez inne uprawnione podmioty.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Miejska w Jarocinie

Burmistrz Jarocina